

Nro. 4.

A' FELS. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indült Bétsből, Kedden Januarius 14. ik napján
1806. ik éltendőben..

B é t s.

A' közelebb múlt Szombaton, úgymint e' folyó Januarius 11. ik napján, következendő hirdetmény ragasztatott ki a' Bécsi közönséges helyekenn és az útzáknak szegelet épületeire:

Az a' Szerentse, melly nékem az Eö Cs. Kir. Felségétől ratificáltatott békeséges traktának ide való hozásában nagyon kedvezett, engemet arra kötelez, hogy a' Bécsi Erd. Publicum előtt egy o'ly kívánságomat nyilatkoztassam ki, mellynek bételyesítése nélkül én a' békeséges követségből réám haramlott gyönyörűségből tsak fél részben részesülhetnék."

„Udvari Commissarius Gróf *Wrbna* Eö Ex-
D

cellentziója bűlts okoktól indítván nem részben olly okos mérseklél javaslott a' Publicumbak, melly egyedül, Fels. Urunk fremel előtt is, Bécs városa lakóinak azon magok viselétét meg koronáshattya, melly által magokat csak nem két hólnap el forgása alatt nagyon meg hámbőrtették.

Mivel már most a' környékeli ok a' bécsi séges Trakta erejéhez képest iszonyosképen azt hozzák magokká, hogy a' Frantzia Csász. hadi fergek néhány napokkal tovább mulatlanak Bécsben, mint sem előre el lehetett volna látni: a' felly bb emlíett Császári Commissarius úrnak kívánságával a' magam kívánságát is öltve kell kaptsolnom az eránt, hogy Bécs városának lakosi azon keves napokon által, a' már nem ellenséges Fr. truppokkal minden nagy Hatalmullig hadi népéhez ilendő tekintettel bánnyanak, minden hibás értelemre való alkalmatosságot szorgalmasan el távoztassanak, és mint okos férfiak minden történhető fel buzdulásnak meg engesztelésében hathatossan munkálódjínak, 's honál fogva Eö Csász. Felsége tökéletes megelégedést éppen úgy meg nyerni igyekezzenek, mint eránta való hívségek és hajlandóságok által Eö Felsége kegyelmességét meg nyerték. — Kelt Bécsben Januarius 11 ik napján 1806 ik elztendőben. — *Herczeg Lichtenstein János, Feldmarsal Lajtnant.* —

Eö Herczogsége ezen hirdelménye eránt tökéletes engedelmséggel viseltetvén a' lakosok, a' múlt pénteken a' Frantzia-katonaságot minden strázsahelyeken fel váltották, 's őket hazájokba vissza térni tsendeffen engedték. Tehát egész örömmel jelenthetjük mi is a' két Magyar Hazának, hogy az

itten csak nem egész két hólnapig fekütt Fr. Császári hadi seregeknek utolsó tsapatjai a' múlt vasárnap és hetfőn reggel mind el marsiroztak, és csak azok a' beteg és sebbe esett Francia katonák maradtak az ide való ispotalyokban, a' kiket életek veszdelme nélkül magokkal szekereken se vihettek el. Ezeknek az itt maradt betegeknek, Francia Seborvosoknak, és azokra vigyázó hivatalosoknak bátorságok végett, mintegy 500 Francia katona maradt még hátra, de a' mint reménylünk ezek sem fognak sok heteket köztünk tölteni.

Az Eő Csász. Kir. Felségeknek el hagyott kedves rezidentiájok majdan leendő vissza téresekről, a' következő tegnapi napon költ, és Bécs városának közönséges helyeire ki ragasztatott hirdetés-mény tsalhatatlan tanubizonyysága lehet:

„A' háborúnak éppen nem vart szerentsétlen történetei Eő Csász. Kir. Felségét, a' mi leg kegyelmesebb Urunkat maga igen jó és hív városát ugyan el hagyni kényszerítették: mindazáltal még is meg nem szűnt Eő Felsége az Ausriai lakosoknak ellenkező sorsokból részt venni, és minden hatalmában volt eszközöket az ellenség fegyverét követett visszontagságoknak meg könnyebítésére fordítani.

Azon sok szerentsétlenségeknek álhatatos el-tűrésen azon tsendességen és jó rendtartáson, mellyeket minden Rendek mutattak, azon tántorithatatlan hívségen és nagy hajlandóságon, mellyek Eő Csász. Felsége, maga személye és egész Háza eránt kedves alattavalói viseltettek belső megindulással érzette Eő Felsége. — Arra való nézve az Eő Felsége igen háladatos szive soha sem fog

azon nemes indulatról és szeretetről el felejtkezni, melyet Bécs városának lakosi és hiv tartományai illy nehez kísértetek közt is örök emlékezetre méltóképen és ditsőffégesen mutattak.

Nagyon örül Eö Felsege, hogy szeretetre méltó fő városának falai közzé majdan visszaterhet, 's magát egészlen azon foglalatosságokra szentelheti, a' mellyek által maga hiv jobbjáynak, buzgó hazafiúságokkal és Hazájokhoz való szeretetekkel érdemlett javokat és boldogságokat elközölheti. — *Költ Bécsben Januarius 13-ik napján 1806-ik estend.*

Eö Csász. Kir. Felsege világos parantsolatjára
Gróf Wrba Rudolf
udvari Fő Commissarius.

A' Fels. Római 's Ausriai Császár és Apostoli Király, és a' Francia Császár 's Olasz Országi Kir. Eö Felsegek közt Posonyban a' múlt Dec. 27 ik napján szerzett békefféget Cseh Országban, e' folyó Januarius 4 ik napján egy igen gyökeres hirdetmény által tétette közönségessé az Eö Csász. Kir. Felseges világos parantsolatjára, a' Cseh Országi Kormányzéknek Elöülöje Gróf *Wallis József*, mellynek rövid foglalattya a' következőkből állott:

„A' mi imadásra méltó Fels. Császárunk és a' Francia Császár közt (úgymond) ismét helyre állitatott a' békeffég. A' békefféges alkudozások elvegrödtek, és a' békefféges feltételeknek ratificatioja immár fel is tseréltetett. — Ezen békeségnek erejéhez képest azok az idegen hadi népek, mellyek az igen hatalmas, virágzó, belső erejére, és tántorithatatlan buzgóságára nézve nagy tekintetre méltó Cseh Országban, fegyveres kézzel

is semmit el nem foglalhattak, Cseh Országának azon kis részéből is, melly a' békeességnek siettetése végett nekik által engedtetett, majdan ki fognak költözni. — Reám bizta Eő Csász. Kir. Felsége, hogy ezen emlékezetes, és az emberiségtől igen óhajtott történetet Cseh Ország lakosinak közönségesen tudokra adjam; hogy a' tántorithatatlan hívségű, és minden tekintetben igen nemes indulattal bíró Cseh Orzági lakosoknak azon hasznos intezetjeikkel való megelégedését, mellyeket ők az ellenséges veszedelmeknek közelgetésekor tettek, nyilvánvalóvá tegyem, 's egyfzersmind azt is tudokra adjam, hogyha szinte Eő Felsége a' Cseh nemzetnek azon ditsiretes kélszégét mellyél fogva minden fegyverfogható férfi lakosokat az ellenség ellen ki állítani igyekezett, maga hasznára nem fordította is; mindazáltal nem azért nem mivelte azt, mintha a' Nemzetnek maga eránt való hívségét 's vitézi bátorságát kétségbe hozta volna, hanem inkább azért mivel kedves Hazánkat az ellenség által való pusztításnak tárgyává tenni, 's a' békeességnek helyre állítását késedelméztetni nem kívánta.

„Én magam is Cseh nemzetből való lévén, igen szerentsésnek tartom magamat, hogy Eő Cs. Fels. különös kegyelmességéből a' fegyvert fogott Cseh ifjaknak fő vezérekké lettem, és az is reám bizatott, hogy Eő Felségének nemzetemmel való megelégedését, annak én nyilatkoztassam ki. A' millyen nemes indulattal viselték az én hazámiai önpön magokat e' most el végződött háborúban, reményli Eő Csász. Felsége, hogy épen olly nemes indulattal fogják ők magokat a' már vilzartott kívánatos békeességben viselni. Ők is méllyen

fogják ezen békefőgnek hasznait érezni, 's annak meg nyereséért imadásra méltó Monárkánkat áldani, 's egész háladatosfággal tisztelni, az Eő Felsége hiv alattavalóinak boldogságokat erányozó kivanságát szándékát bé tellyesíteni igyekezni, 's minden előfordulandó alkalmatosságokban, az Eő Felsége parantsolatját az utolsó pontig végbe vinni; e' mellett egész gondjokat a' föld mivelésre 's a' hasznos mesterségeknék gyakorlására fordítani az industriát minden részben tökéllésíteni fogják, és valamiképen a' háborús időkben tántoríthatatlan hívségek, 's férfiúi bátorságok által magokat mindenkor meg különböztették: úgy a' békesség idején jobbágyi hívségekkel, hazafiúi buzgóágokkal, a' valláshoz való igaz szeretetekkel, 's uralkodó Fejedelmekhez való engedelmeslégekkel, minden egyébb nemzeteket felül haladni igyekezni fognak.

Magyar Ország.

Cs. Kir. Miniser Feldmarfal Károly Eő Kir. Fő Herczegsége ezen folyó Januarius 2 ik napján, Holtsi Fő hadi szállásáról következő parantsolatot küldött a' Csász. Királyi Armádákhoz:

„Ö Cs. Kir. Felsége a' maga alattavalóihoz való atyai szeretetétől ösztönözteivén békefőgét tsinált. Eő Felsége ugyan azon armadiájának vitézségére, melly az ellenségtől meg nem győzette-tett, és uralkodó Fejedelmének jussait, valamint Német úgy O az Országban is egyenlő álhatatossággal védelmezhetné volna, egészlen reá támaszkodhatott volna; mindazáltal az Eő Felsége atyai indulatja meg nem engedte, hogy hiv jobbágyait a' háborúnak súlyos terhe alatt továbbá is nyög-

ni, és a' változó hadi szerentse veszedelmeinek tárgyaivá ki tétettetni engedje."

„Arra való nézve mennyen vissza a' maga békefféges kvártélyaiba az Armadia, miglen azt a' Királyi Izéknék és a' Hazának vedelmezése újabb veszedelmekre, 's újabb ditsőffég keresésére hívni fogja. Réfzembről reménylem, hogy valamint a' tisztek, úgy a' köz emberek is fegyverek pihenésének idejét magok formáltatásokra fogják fordítani, a' hadifenyitéket és a' katona tüzet meg aludni nemtsak nem engedik, sőt inkább minden tapasztalásaikat a' hadakozás hasznára és fegyvereiknek jövőendőbeli ditsőffégére fogják fordítani."

„Hozzám mutatott hajlandóságokat szivem szerént kölfzönöm, és minden előfordulandó alkalmatosságokban még bizonyítani igyekezem, hogy Armadia boldogságának előmozdítás a' Csász. leg kedvesebb 's leg nagyobb gondja legyen az én szivemnek. — *Feldmarsal Károly Fő Hertzeg.*

Feladg... Hunk és Affzonvunk, e' folyó hólnap 9-ik napján Holicsból Posonyba varattatván Eő Felségeknék illendöképen leendő el fogadtatások végett, valamint az ott lévő Csász. Kir. Katonaság, úgy a' forma ruhás polgárság is paradéba állott ki, és az egész városi lakosok a' leg édesebb remenységgel taplaltattak az eránt, hogy Eő Csász. Kir. Felségeknék személy szerént leendő tiszteletekhez még azon napon szerentséjek fog lenni; hanem a' mint értésünkre esett, bizonyos környülállásokra nézve, Eő Felségeknék oda való mentelek továbbra halasztódott. Ellenben Eő Kir. Fő Hertzegsége Feldmarsal *Károly*, e' folyó Januarius 8 ik napján, a' lakosoknak örvendező vivat

kiáltásaik közt virágzó egészségben és szerentséssel oda érkezett.

Az ott, tudniillik Pofonyban, és ezen város vidékén három hétig fekütt Francia hadi nép, ezen folyó Januarius 6 ik napján onnan mind el takarodott, és Hajnburgon keresztül Bécs felé mar sirozott. Mivel őket, kiváltképen a' lovasságot a' Duna tulsó partjára hidasokon által hordani ba jos lett volna: alkalmasabb és hamarabb leen dő által költözésekre nézve, a' már annakelőtte ki szedetett repülő hid ismét a' Dunába hotsat tatott.

A' múlt Decemb. kezdetétől fogva, az Eö Kir. fő Herczege Földmarsal *Károly* vezérlé se alatt volt Csász. Kir. Armádia Sopron Várme gyében, és az Auszriai határok mellett tanyázott. Valamint Eö Kir. Fő Herczegségének, úgy kedves testvérinek *János és Lajos*, nem külömben *Ma ximilian* fő hercegeknek, a' volt Majlandi Gu bernator Ferdinand fő herceg harmadik szülött fiának és hadi tábornokának Soprony városában volt. — A' Cs. Kir. Katonaságot mindenütt örömmel fogadták a' lakosok, és a' mennyire a' jelenvaló szük időben az ő értekek engedte, őket étellel 's itallal táplálni meg nem szüntek.

Nádorispány Eö Kir. Fő Herczege azoknak a' Paffi, Budai, Székesfejérvári, Elztergomi és Ko máromi lakosoknak, a' kik az Ó Budai Montur Commissió számára külömbkülömbféle feje r öltö zetet ingyen készitettek, és az Elzeki Kamaralis város lakosinak, a' kik az oda való várnak erös sítetéssére egy darabig minden nap 70 söt 80 nap számosokat küldöttek, Felséges jó tettzését, és há ladatosságát közönségesen ki jelenteni méltöz tatott.

Gömör Vármegyéből, nevezetesen Rimaszombatból arról vettünk mostanában tudósítást, hogy az Orosz Csász. Armadiának azon része, mely *Kutusow* és *Buxhöwden* Generálisok vezérlések alatt vólt, és az Austerliczi tsatát követett fegyverfűzés után az Orosz Birodalomba vissza menni parantsoltatott, Galliczia felé vett útjában, nyugodalom napot ott tartott, még pedig az első és a' *Buxhöwden* alatt lévő colonne avagy tsapat December 25-ik napján, a' második a' *Kutusow* alatt lévő pedig a' következő napon. Enni és inni eleget kellett nékiek adni, egyébaránttsendeszen viselték azokat. Maga *Kutusow* fő vezér, Orosz herczeg *Pancration*, és Generál B. *Winzingerode*, haza felé való mentekben, Decemb. 24-ik napján *Lemberg* városán utaztak keresztül.

Zimonyból Tóth Országnak Belgráddal által ellenben fekvő véghelyéből azt írják, hogy Szervianak dolga napról napra mind inkább terhesedik, hogy a' Szerviai insurgens seregek Belgrádot szoros ostrom alá rekesztvén, és semmiféle eleséget azon városba bé vinni nem engedvén, annak lakosi végtére is éhelhalásra fognak jutni. Az eleségnek szüksége miatt már is sok zenebona támadt a' szegényebb sorsú lakosok közt, a' kik el fáradván a' sok inség terhe alatt, minden szempillantatban kéznek vólnának azon városnak fel adására; ellenben a' Muzulmannok és az ott őrizetben fekvő Chresalisok kézzebbek azon város omladványi közzé elevenen temettetni, mint azon városnak kapuit az ellenség előtt szep szerivel felnyitni.

Több Szerviai magános levelek azt beszél-
lik, hogy a' Fényes, Porta két ármadiát szándé-

kozik a' Belgrádot ostromló Szerbiai Insurgensek ellen küldeni, úgymint egyet 40000, másikat pedig 20000 főből állót a' Bosniai helytartó Basa vezérlése alatt.

Frantzia Ország.

Azon katona Commissio, melly ezen Birodalomnak napnyugoti osztályaiban támadt, de *Bordeauxban* (olvasd Bordóban) ki nyilatkozott öszve esküvésnek meg vizsgálására 's meg itilésére *Nantesben* ki rendeltetett, az öszve esküttek közül ötöt halálra, hatot hosszabb és rövidebb fogságra szententziázott, hetet pedig ártatlannak talván szabadon bocsátott. A' halálra szententziázottak egyen kívül mind el szöktek, ez az egy pedig Decemb. 25 ik napján e' világból ki végeztetett. Ennek a' Conspiratiónak feltétele a' volt, hogy a' Nemzet engesztelhetetlen ellenségeit telyes tehetsége szerént segíthessé, és a' jelenvaló kormányszéket meg buktathassa.

Azokat a' Nápoly Országai jobbhágyokat és hajókat, a' kik és a' mellyek az egyesült Anglus Orosz seregeknek azon Országba lett ki szállások után Genuában le árestáltattak, a' Frantzia Országai fő Kinttartó ismét szabadon bocsátotta olly maga kinyilatkoztatása mellett, hogy a' Franczia Kormányszék azon Hatalmasságot, melly a' vele szerzett szövetséget meg törte, jobb gondolatokra tudja hozni, a' nélkül hogy annak ártatlan jobbágyit me büntesse.

A' múlt Decemb. 28 ik napján, egy olly dologról vett a' Párisi nemzeti Institutum, avagy Tudósoknak Társasága *Brondruthból* a' Bázeli Püspökségnek rezidentziás városából, melly a' természet vizsgáló böltseknek újabb alkalmatoská-

got és matériát szolgáltathat a természeti tapasztalásokra. Tudniillik nem régen oly tsikót ellett ott egy kancza ló, mellynek fele teste valóságos medve. Két első lája hasított körmű, feje, szemei, ajaka, és serénye hasonlít a' medvéjéhez, mellyről úgy vélekedven az oda való együgyű de a' mellett bal vélekedésű lakosok, hogy ez az ő nállok született tsuda valósággal a' kanördög fabrikájából került volna, és hogy reájok nagy szerentlenséget vonhat, agyon vérték, 's a' földbe temették. — Egy tudós ember e' történetről tudósittatván azon tsuda állatot a' földből ki ásatta, és annak eredetéről vizsgálodván a' körülálló emberekől azt hallotta, hogy egy vásár alkalmatosságával oly ifállóba kötötték bé annak anyját a' kancza lovat, mellybe két medve lévén bé záratva, azoknak mörmögésektől még rettent, 's képződését azokra függesztvén a' hasában viselt gyenge tsikónak abrazolása a' természet rendjétől eltávozott. Ebből a' történetből több ehez hasonló természetben kívül való jelenségeknek és dolgoknak okait is meg lehet magyarázni, mellyeket gyakorta rossz fundamentumon épült, és tsupa balvelekedésből származott okoknak tulajdonít a' tudatlanság. —

Nagy Britannia.

Az Angliai 2-ik expeditióról a' Londoni 17-ik Decembri tudósítások ezeket foglalják magokban. A' 2-ik expedíció, *úgymond*, melly ezen hólnap 10-ikén a' *Dünenekből*, vagy *Düynenekből* (tudniillik a' Kenti és Suffexi tartományoknak napkeleti kikötő helyeikből) Német Országba evezni akart, a' tengeri nagy szelvezektől egészen széllyel szóratott. A' szállító hajóknak nagy ré

Ize, és a' Leopard nevű fregat vissza tértek, de 4 vagy 6 hajóka' Fr. Országi és Hollandiai partok előtt egészen el süllyedtek. A' Génuai, Tuloni, 's több közep tengerben lévő kikötő helyeket Admiral *Thornborow*, a' Kartagénai eskadert, az az, kis hajó sereget Adm. *Louis*, a' Kadixi kikötő helyet Adm. *Cellingwood*, a' Fr. Országi kikötő helyeket pedig *Cornwallis*, *Warren*, *Stirling*, és *Strachan* Admirálisok fogják zárva és szemen tartani. — Admiral *Sidney Smith* a' Gibraltár előtt való vigyázatra állítatott ki. — A' *Boulognei* kikötőhelynek ostromlásáról, melyet eszközteni tellyes lehetetlenség, egészen lemondanak. — *Pitth* minifter a' podagrába kinlódik. — Az Außerliczi tsata szerentsélen kimenetelének hirté csak tegnap érkezett ide meg, melly egész Londonban nagy érzékenységet szerzett.

Londonból Decemb. 13-ikán. Néhai Admiral *Nelson* holt testének pompásan leendő eltemetése ezen folyó Januarius 10-ik napjára határozott meg. A' *Victory* nevezetű Admirális hajó, melly az ő spiritusba vagy égettborba tett testét a' Portsmouthi kikötőhelybe bé vitte, tiz nap mulva ismét ki evezett a' tengerre. A' nevezett tengeri nagy héros, ámbár sok alkalmatossága lett légyen is ő néki a' pénz gyűjtésre, még is keveset hagyott maga után, nemtsak, hanem a' mi több, a' jelenvaló háborúnak el kezdődésekor, az általa költsön vett pénznek ki fizetése végett, gyeánt köveinek is el adta egy részét. Hanem azon brilliant kövekből tsinált bokkrétát, és kardot, melyet *III. Selim* Török Császár nékie ajándékozott, Predikatorságból Trafalgári Gróffá tétetett testvér öttésnek hagyta testamentomában. De régi úti tár-

sáról, és kedves barátnéjáról a' szép *Hamilton-néról* sem felejtkezett el, hanem örök emlékezet-re ennek is sok szép 's nagy árrú köveket és orientalis gyöngyöket hagyott.

Nagy Britanniának igen híres nevezetes és nem minden bokorban találtatható Herosának, néhai Nelson Admiralisnak emlékezetére készített versezetekkel és panegyrica órátiókkal még most is tele vannak az Angliai közönséges újság levelek. Egyébb érdemeit nem említvén, három nevezetes tengeri ütközetje által tette ő magát halhatatlanná, úgymint 1798-ik esztendőben, Augustus 1 ső napján a' Francziáknak Egyiptomba lett ki szállások után, az *Abukiri* kikötő hely előtt; 1801-ik esztendőben Aprilis 2-ik napján, Dánia Ország-nak anya városa *Koppenhága* előtt; és a' közelebb el múlt 1805-ik esztendőben, October 21-ik napján a' *Trafalgári* tenger foknál.

Skótzsiának fő városában Edinburgban egy olly tornyot akarnak az ő emlékezetére építeni, mellynek leg alább 100 lépesni legyen a' magassága, a' mellynek felső részére belőlről graditsokon lehessen fel menni, 's azon felül olly oszlopok lesznek építetve, a' mellyekenn egő lámpások az Edinburgi tenger partok felé éjelenként evező hajóknak bátorságokra fognak szolgálai. — A' torony alsó részében öt apró szobák építetnek a' magokat érdemesekké tett, nevezetessen a' *Trafalgári* tengeri tsatában jelenvölt matrozok számára. A' jeladó oszlopok tetejére, a' *Nelson*, *Howe*, és *Duncan* Admiralisoknak nevekkel ekeskedő vitorlák fognak fel függesztettetni. — E' melleit emlékeztető pénz is verettetik az ő nevének halhatatlanná való tétele végett, melly azok közt a' matro-

zok avagy hajós legények közt osztattatik ki, a' kik a' *Trafalgári* tengeri tsatában jelenvóltanak. — Továbbá valamint a' Fels. Auszriai Ház Eugenius Szabaudiai herczeg emlékezetének fenn tartása végett, az ő dragonyos regimentjének *Savoyen* örökös nevet adott: úgy az Anglus nemzet is a' *Nelson* örök emlékezetére egy három emeletű hadakozó hajót építtetni, 's annak örököfven *Nelson* nevezetet adni szándékozik.

Azok a' Francia Országi három orvos Doctorok, úgymint *Desgenettes*, *Bailly*, és *Dümenil*, a' kik a' Párisi Fő Kormányzók rendeléséből, a' *Sarga hideg* természetének, jelenségeinek, 's egyéb tulajdonságainak közelebb leendő megismerések végett Spanyol Ország déli tartományait mind bé járták, a' Gibráltári erősségben lévő Anglus katonai őrizetnek Orvossáival valamelly neutralis helyen öszve mentek, 's tapasztalásaikat velük közölván, azon tárgyról több ízben együtt beszélgettek. — A' Gibraltári lakosok, és ott lévő katonák avval biztattyák magokat, hogy azon pusztító ragadó nyavalya oda nem megyen többé vissza.

Hogy a' tehén himlővel való bé óltásnak, a' tudatlan, és még most is balvélekedéseknek hágy-mazában fantazirozó nemzetek közt sok ellenkezői találtnak, tsudálni nem lehet: de hogy Anglia Ország is, a' hol a' természeti tudományok nagyobb tökéletességre vitettek mint egyebűt, olly férfiakat szülhelett, a' kik ezen köz hasznú tudományt és mesterséget ótsárolni 's üldözni meg nem szünek, azt senki bámulással elegyes bosszonkodás nélkül nem olvashattya. Ezekre is reá illik, a' mit az erkölcsi tudományt predikáló, de feslett életek által

másokat meg botránkoztató Tanítókról lehet mondani: *Video meliora proboque, deteriora sequor, az az; látom ugyan én a' jót, és helybe is hagyom, de magam még sem követem.* Ezeknek a' vacciniát számkivetésbe küldeni igyekező embereknek haszontalan ellenvetéseiket, a' Doct. Jenner nevérol neveztetett hasznos Társaság sok fontos okokkal meg táfoltta ugyan; mindazáltal valamint hogy számossan vannak, a' kik azon áldott találmány által kedves magzatjaikat az öldöklő mételetől meg menteni kívánnyák: úgy más részről sokan találtak oly balgatag szülék is, a' kik az ellenkezők ártalmas sugallásaikra ügyelvén azt el mellőzték, 's annál fogva Londonban magában három hónap alatt 950 rész szerént tetszőmő, rész szerént nevendék magzatjaikat a' természetes himlő mérgétől meg foytattani engedték.

Spanyol Ország.

A' Trafalgári, múlt October 21 - dik napján történt szerentsétlen tengeri ütközet nemcsak el nem tsüggeztette a' Madritti fő Kormányházakat, sőt inkább újabb buzzóságot öntött annak szívébe a' Spanyol Orzági tengeri erőnek öregbitésére, 's olly állapotba leendő helyheztetésére, melly akármelly ellenséges megtamadásnak ellent állhasson. E' végre olly parantsolatot adott ki, hogy minden Spanyol Orzági kikötő helyekben, réveken és hajótsináló magazinumokban találtató hajók fegyverkezettessenek fel a' jövő Februarius, vagy legkésőbb a' jövő Martzius hónapig. — Mivel ezen hajók nagyobb' részént már regiek, és jobbitás nélkül is szükölködnek, sokan azoknak hasznossan leendő ki készittetésekről vagy egészen kétkednek, vagy azt tartják, hogy azok két 's há-

rom expeditionnál többet ki nem állhatnak; következképen hogy a' felette nagy költséggel leendő ki készítetésre nem érdemesek. Valamint ezen végre, úgy a' *Trafalgari* ütközetben meg holt matrozok özvegyeiknek és árvaiknak számokra nagy summa pénzt adakoztak a' tehetősebb lakosok. A' nem régiben úgymint December 8 ik napján meg halálozott herczeg *Arco* száz ezer tallért ajándékozott a' közönséges szükség ki pótolására. — Admiral *Gravina*, a' ki azon tengeri tsatában egyik karján veszedelmes sebet kapott, még sem gyógyúlt meg; az értelmesebb seborvosok azt állittták, hogy a' következhető veszedelem el hártása végett jobb volna a' karját el fűrészelni. — Admiral *Alava*, a' ki azon ütközetben a' fején meg sebesítettett, veszedelem kívül van.

Ezen Országnek jelenvaló szoros környüál-lásai közt, a' Fels. Spanyol Király *IV. Károly* udvari Tanátsoffainak meg egyezésekkel *VII. Pius* Sz. Pápát arra kérte, hogy néki az ő Országában lévő Papság jövedelmének valamelly részét a' közönséges szükség ki potolasára fordítani szabad lehessen. A' Sz. Pápa a' Király kívanságának igazságos voltát maga is meg esmérvén, 's helybe hagyván, azt meg engedte, 's egyszersmind igen szép levelet küldött azon Kir. Feiséznek.

Tudománybéli Tudósítás.

Pesti Könyváros Nemes *Kiss István* Ur áruló böltjában illyetén nyomtatott könyvecske találtatik: Vélekedés, melyet a' Magyar nyelv eránt Ország elzibe tétetett tudós kérdésre, rövid és együgyü feleletül adott *Mátyásy József* 1804. észtenében,

D. D. S.